

Nr 77.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning
angående ändring av 1, 3 och 5 §§ förordningen den 27
juni 1930 (nr 247) om utrotande av nötbromsen; given
Stockholms slott den 20 februari 1942.*

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning angående ändring av 1, 3 och 5 §§ förordningen den 27 juni 1930 (nr 247) om utrotande av nötbromsen.

GUSTAF.

Thorwald Bergquist.

Förslag

till

förordning angående ändring av 1, 3 och 5 §§ förordningen den 27 juni 1930 (nr 247) om utrotande av nötbromsen.

Härigenom förordnas, att 1, 3 och 5 §§ förordningen den 27 juni 1930 om utrotande av nötbromsen skola erhålla följande ändrade lydelse:

1 §.

Där förhållandena inom något hushållningssällskaps område sådant påkalla, äger Kungl. Maj:t på framställning av hushållningssällskapet och vederbörande landsting förordna, att inom sällskapet område eller viss del därav larver av nötbromsen (oxstynget, *Hypoderma bovis*) å nötkreatur över ett års ålder skola genom djurägarens försorg utrotas. Vid sådant utrotande skall användas bekämpningsmedel, som för ändamålet godkänts av medicinalstyrelsen.

3 §.

Har Kungl. Maj:t meddelat förordnande, som i 1 § sägs, åligger det hushållningssällskapet att utöva tillsyn över förordnandets efterlevnad. För ändamålet skall hushållningssällskapet för varje kommun, där nötkreatur finnas, utse erforderligt antal besiktningsmän, vilka hava att högst sex och minst två veckor före i orten sedvanlig betesutsläppningstid undersöka, huruvida nötkreaturen befriats från nötbromslarver.

Från och med andra året av förordnandets giltighetstid skall under tiden 15 juni—15 juli förnyad undersökning, som i första stycket avses, äga rum beträffande sådana nötkreatursbesättningar, vilka icke vid tidigare undersökning samma år befunnits fria från nötbromslarver eller vilka efter dylik undersökning tillförts nötkreatur över ett års ålder från besättning, som icke samma år undersökts och befunnits fri från sådana larver.

Undersökning som ovan avses erfordras ej, där djurägaren med intyg av veterinär styrker, att hans nötkreatursbesättning är fri från nötbromslarver.

5 §.

För nötkreatur, som dött till följd av i denna förordning åsyftad behandling, utgår ersättning av allmänna medel, därest genom intyg av legitimerad veterinär styrkes, att dödsfallet varit en omedelbar följd av behandlingen. Har djurägaren eller den honom företräder genom bristande aktsamhet vid behandlingen av djuret orsakat djurets död eller har han, trots på fara tydande sjukdomstecken hos djuret, underlåtit att tillkalla veterinär eller har han vid behandlingen använt annat bekämpningsmedel än som för ändamålet godkänts av medicinalstyrelsen, vare han förlustig rätt till ersättning.

För övergående — — — ej ersättning.

För obduktionsförrättning — — — allmänna medel.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1942. Beträffande område, för vilket Kungl. Maj:t före nämnda dag meddelat förordnande om utrotande av nötbromslarver, skola de nya bestämmelserna dock tillämpas allenast därest Kungl. Maj:t på särskild framställning av vederbörande hushållnings-sällskap och landsting därom beslutar.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 20 februari 1942.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför t. f. chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Bergquist:

I skrivelse den 9 december 1940 har *Östergötlands läns hushållningssällskap* hemställt om sådan ändring i bestämmelserna i förordningen den 27 juni 1930 (nr 247) om utrotande av nötbromsen att undersökning, huruvida nötkreatur befrias från nötbromslarver, skall äga rum icke blott i enlighet med vad nu gäller eller minst fjorton dagar före i orten sedvanlig betesutsläppningstid utan även i slutet av juni eller början av juli månad.

Över denna skrivelse ha yttranden avgivits, den 5 februari 1941 av medicinalstyrelsen, den 30 september 1941 av hushållningssällskapens ombud samt den 19 november 1941 av lantbruksstyrelsen.

Innan jag närmare ingår på innehållet i berörda framställning och de däröver avgivna yttrandena, torde jag få lämna en redogörelse för *gällande bestämmelser i ämnet*.

Frågan om det statsunderstödda bekämpandet av nötbromsen behandlades av 1930 års riksdag (prop. nr 189; jordbruksutsk. utl. nr 68; r.skr.nr 239). Ovannämnda förordning om utrotande av nötbromsen, som trädde i kraft den 1 juli 1930, innehåller i huvudsak följande bestämmelser.

Där förhållandena inom något hushållningssällskaps område sådant påkalla, äger Kungl. Maj:t på framställning av hushållningssällskapet och vederbörande landsting förordna, att inom sällskapets område eller viss del därav larver av nötbromsen (oxstynget, *Hypoderma bovis*) å nötkreatur över ett års ålder skola genom djurägarens försorg utrotas. I sådant förordnande skall utsättas viss tid, under vilken förordnandet skall gälla. Denna tid, som icke får understiga två år, må sättas olika för olika delar av det område, förordnandet avser.

Har Kungl. Maj:t meddelat dylikt förordnande, åligger det hushållningssällskapet att utöva tillsyn över förordnandets efterlevnad. För ändamålet

skall hushållningssällskapet för varje kommun, där nötkreatur finnas, utse erforderligt antal besiktningsmän, som ha att minst fjorton dagar före i orten sedvanlig betesutsläppningstid undersöka, huruvida nötkreaturen befriats från nötbromslarver. Styrker djurägare med intyg av veterinär, att hans nötkreatursbesättning är fri från nötbromslarver, som kunna antagas vara levande, erfordras ej undersökning av dylik besättning.

Befinnes vid i förordningen avsedd undersökning, att djurägaren uraktlåtit att verkställa föreskrivet utrotande av nötbromslarver, skall utrotandet på djurägarens bekostnad verkställas genom besiktningsmannens försorg.

För nötkreatur, som dött till följd av i förordningen åsyftad behandling, utgår ersättning av allmänna medel, därest genom intyg av legitimerad veterinär styrkes, att dödsfallet varit en omedelbar följd av behandlingen. Har djurägaren eller den honom företräder genom bristande aktsamhet vid behandlingen av djuret orsakat djurets död eller har han, trots på fara tydande sjukdomstecken hos djuret, underlåtit att tillkalla veterinär, vare han förlustig rätt till ersättning. För övergående sjukdom i samband med behandlingen utgår ej ersättning. För obduktionsförrättning, som veterinär företager för utfärdande av intyg, utgår rese- och traktamentsersättning av allmänna medel.

Djurägare, som reser hinder mot i förordningen föreskriven åtgärd, straffes med böter.

I kungörelse den 10 november 1933 (nr 608), ändrad genom kungörelse den 12 januari 1940 (nr 27), har meddelats särskilda föreskrifter rörande verkställigheten och efterlevnaden av förordningen om utrotande av nötbromsen. Av bestämmelserna i denna kungörelse torde här få återgivas följande.

Till besiktningsman enligt förordningen om utrotande av nötbromsen skall hushållningssällskap, sedan vederbörande kommunalnämnd beretts tillfälle att yttra sig, utse i kreatursskötsel kunnig person, som kan anses skickad att omsorgsfullt fullgöra uppdraget. För besiktningsman skall i särskild ordning utfärdas instruktion.

Där utrotande av nötbromslarver verkställts genom besiktningsmans försorg, skall djurägarens ersättningsskyldighet till hushållningssällskapet bestämmas enligt taxa, som efter förslag av hushållningssällskapet fastställas av medicinalstyrelsen. Vid fastställande av sådan taxa skall iakttagas, att ersättning skall utgå med belopp motsvarande de verkliga kostnaderna för besiktningsmannens ingripande.

Till bestridande av kostnaderna för tillsyn, varom stadgas i förordningen, må hushållningssällskap erhålla bidrag av statsmedel. Sådant bidrag utgår årsvis i efterskott med tre fjärdedelar av den del av hushållningssällskapets kostnader för besiktningsmännens resor och anskaffande av nödiga behandlingsmedel, som icke täckes av influtna ersättningar enligt nyssämnda taxa; dock att vid bidrags bestämmande ej må medräknas vad för besiktningsmännens resor utgivits utöver sammanlagda beloppet av de resekostnads- och traktamentsersättningar, som för året skolat utgå med tillämpning av klass III F i allmänna resereglementet. Statsbidrag utbetalas efter ansökning av medicinalstyrelsen.

Beviljat statsbidrag till hushållningssällskap ävensom ersättning till djurägare för nötkreatur, som dött till följd av i förordningen åsyftad behand-

ling, utgå av det under riksstatens nionde huvudtitel uppförda förslagsanslaget till Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Övriga utgifter.

Det ankommer på statens växtskyddsanstalt att i samråd med medicinalstyrelsen utarbeta den handledning, som erfordras för spridande av kunskap om nötbromsen och de olika metoderna för dess bekämpande.

Med stöd av förenämnda förordning har Kungl. Maj:tt meddelat förordnanden om utrotande av nötbromsen inom följande områden under nedan angivna tider.

Hushållningssällskap.	Område.	Tid för utrotandet.
Östergötlands läns	Gullbergs och Bobergs härad samt Tjällmo socken	1940—42
Jönköpings läns	hela länet	1939—41
Kronobergs läns	{ Uppvidinge härad	1939—41
	{ hela länet	1940—42
Kalmar läns norra	hela området	1941—43
Kalmar läns södra	hela området	1940—42
Gotlands läns	hela länet	1937—40
Blekinge läns	hela länet	1940—42
Hallands läns	hela länet	1941—43
Göteborgs och Bohus läns	hela länet	1942—44

Östergötlands läns hushållningssällskap har i ovannämnda skrivelse huvudsakligen anfört följande.

I icke så få fall har det i samband med inom hushållningssällskapet område bedrivit utrotande av nötbromsen liksom vid av sällskapet tidigare anställda utrotningsförsök konstaterats, att nötkreatur, som blivit sorgfälligt behandlade vid föreskriven tidpunkt före betesutsläppningen, senare — omkring slutet av juni eller början av juli månad — företett ett större eller mindre antal s. k. »bromsbulor». De ur dessa bulor framkommande larverna bliva sålunda icke oskadliggjorda utan giva i sinom tid upphov till en ny generation av insekten. Då detta förhållande synes förekomma i en långt större utsträckning än man från början haft klart för sig, förefaller det att syftemålet med lagstiftningen och de däri föreskrivna åtgärderna väsentligt förfelats och i varje fall att utrotningsarbetet för att leda till definitivt resultat måste pågå under en jämförelsevis lång följd av år.

För vinnande på kort tid av bästa möjliga resultat framstår det därför såsom önskvärdt, att förnyad besiktning av alla nötkreatur äger rum senare på sommaren — förslagsvis omkring midsommartiden — samma år, som besiktningen på våren skett. En sådan efterbesiktning och därav föranledd behandling torde emellertid ej vara möjlig att genomföra med mindre stöd för åtgärden lämnas genom härom utfärdade lagbestämmelser.

Därest, såsom sällskapet ifrågasatt, i åtgärderna för utrotandet skulle ingå besiktning och i förekommande fall behandling av djuren två gånger under samma år, bleve givetvis kostnaderna i stort sett fördubblade. Sällskapet är emellertid av den uppfattningen, att bekämpandet i själva verket då icke torde komma att draga större sammanlagd kostnad, alldenstund tiden för detsamma kan antagas bliva väsentligt kortare än om det hittills tillämpade

mindre effektiva sättet tillämpas. Härtill kommer, att utsikterna att bliva slutligt befriad från insektsangreppen skulle vara betydligt större.

Med hänsyn till de omfattande skadegörelser å nötkreaturens hudar och de lidanden för djuren samt den minskning i deras tillväxt och avkastningsförmåga, som angreppen av nötbromslarverna förorsaka, framstår det såsom synnerligen angeläget, att nötbromsen utan längre tidsutdräkt blir föremål för en effektiv utrotning inom länet.

Medicinalstyrelsen, som vid sitt yttrande fogat utlåtande av ledamoten av styrelsens vetenskapliga råd professorn A. B. Carlström, har föreslagit, att utrotningsskyldigheten skulle överflyttas från djurägaren till hushållningssällskapet. Av sällskapet utsedda besiktningsmän skulle enligt medicinalstyrelsens förslag ha att två gånger årligen, nämligen en gång omedelbart före betesutsläppningen och en gång i slutet av juni eller början av juli månad, undersöka vederbörande nötkreatur med hänsyn till förekomsten av nötbromslarver och, i förekommande fall, verkställa utrotandet av larverna. Enligt medicinalstyrelsens förslag skulle vidare vid utrotandet endast få användas medel, som godkänts av styrelsen, varjämte vid utrotandet i det fall att ett nötkreatur vore behäftat med flera än 10 bromsbulor skulle gälla, att vederbörande besiktningsman efter i övrigt genomförd behandling noggrant skulle avtvätta djurets hela ryggparti med ett av medicinalstyrelsen godkänt derrispreparat.

Mot de förslag, som medicinalstyrelsen framställt, ha *hushållningssällskapens ombud* förklarat sig icke ha annan erinran att göra, än att av praktiska och ekonomiska skäl en viss begränsning i omfattningen av de undersökningar, som avsåges skola äga rum i slutet av juni eller början av juli månad, syntes ofrånkomlig.

Lantbruksstyrelsen har huvudsakligen yttrat följande.

Vid övervägande av ärendet har lantbruksstyrelsen kommit till den uppfattningen, att en effektivisering av nötbromsutrotandet är både önskvärd och möjlig att genomföra. Emellertid synas principiella betänkligheter kunna andragas mot att, såsom medicinalstyrelsen synes ha avsett, söka ernå effektiviseringen genom ett överflyttande på vederbörande hushållningssällskap av den utrotningsskyldighet, som enligt förordningen åvilar djurägaren. Den omständigheten, att utrotandet i regel verkställles icke av djurägarna utan av de utav hushållningssällskapen utsedda besiktningsmännen, ävensom att denna praxis synes medföra vissa fördelar, utgör enligt lantbruksstyrelsens mening icke i och för sig skäl för att utrotningsskyldigheten skulle överflyttas på hushållningssällskapen. Lantbruksstyrelsen förmenar, att den princip, som tagit sig uttryck däri, att utrotningsskyldigheten ålagts vederbörande djurägare, är välgrundad. Därför synes någon ändring av vad i förevarande hänseende nu gäller icke böra vidtagas. Enligt lantbruksstyrelsens mening torde en effektivisering av ifrågavarande verksamhet kunna uppnås på andra vägar. Någon påtaglig effektivisering av utrotandet skulle överflyttandet på hushållningssällskapen av utrotningsskyldigheten antagligen icke komma att medföra.

Framhållas må, att förevarande förordnings stadgande om att lägga utrotningsskyldigheten å djurägaren nära ansluter sig till stadgande i motsvarande avseende i lagen den 26 maj 1933 (nr 231) om utrotande av berberis å viss mark.

Vad av Östergötlands läns hushållningssällskap i ärendet föreslagits finner lantbruksstyrelsen värt beaktande. Ett återuppreparande i slutet av juni eller början av juli av sådan undersökning, som nu skall verkställas minst fjorton dagar före i orten sedvanlig betesutsläppningstid, och som i visst fall skall åtföljas av utrotande av nötbromslarver genom besiktningsmannens försorg, torde enligt vad vunna erfarenheter giva vid handen i många fall vara ägnat att verksamt bidra till en effektivisering av åtgärderna för nötbromsens utrotande.

Med hänsyn till vad nu anförts vill lantbruksstyrelsen i huvudsak biträda Östergötlands läns hushållningssällskaps förevarande förslag. I likhet med hushållningssällskapets ombud håller styrelsen emellertid före, att av praktiska och ekonomiska skäl en viss begränsning i omfattningen av de undersökningar, som enligt sällskapets förslag skulle äga rum i slutet av juni eller början av juli månad, synes ofrånkomlig. Olika vägar för ernående av en sådan begränsning förefalla att stå till buds. Exempelvis synes en begränsning lämpligen kunna ernås genom att ifrågavarande senare undersökningar icke verkställas beträffande nötkreatursbesättningar, vilka vid de tidigare undersökningarna under året befunnits vara fria från bromslarver, och vilka icke efter att ha varit föremål för berörda undersökningar tillförts djur över ett års ålder från nötkreatursbesättningar, som icke vid dylika undersökningar samma år befunnits vara larvfria. En annan lämplig väg för åstadkommande av en begränsning synes vara, att de senare undersökningarna icke verkställas förrän från och med andra eller tredje året under den tid, varunder vederbörande förordnande om nötbromsutrotningen kan vara giltigt. Lantbruksstyrelsen vill för sin del förorda en tredje väg i förevarande avseende, nämligen en kombination av angivna två vägar. Med hänsyn till att giltighetstiden för förordnande om nötbromsutrotning enligt gällande bestämmelser skall utgöra minst två år föreslår lantbruksstyrelsen införande av föreskrift av innehåll, att de ifrågasatta senare undersökningarna skola verkställas årligen från och med andra året under giltighetstiden och utföras endast beträffande nötkreatursbesättningar, vilka antingen vid de tidigare undersökningarna under året icke befunnits fria från bromslarver eller vid samma undersökningar befunnits fria men därefter tillförts djur över ett års ålder från besättningar, vilka icke vid dylika undersökningar samma år befunnits vara fria från sådana larver.

Vad angår frågan om fastställandet i förordningen av tiderna för respektive undersökningars verkställande må till en början anföras, att den i gällande bestämmelser stadgade tidpunkten för sådan undersökning icke synes fullt tillfredsställande. Den förhindrar sålunda icke, att undersökningarna ifråga verkställas så tidigt på året, att förekomst av bromslarver icke kommer till synes tillräckligt tydligt för att ett tillfredsställande resultat av verksamheten skall kunna erhållas. Generella kompletteringsbestämmelser i förevarande avseende synas icke ha utfärdats men torde kunna meddelas av Kungl. Maj:t eller ock av medicinalstyrelsen. Lantbruksstyrelsen anser emellertid för sin del, att lämplighetsskäl tala för att

dylika bestämmelser intagas i förordningen. Härvid synes berörda stadgande böra ändras så, att ifrågavarande undersökningar skola verkställas högst sex och minst två veckor före i orten sedvanlig betesutsläppningstid. Med avseende å ovan förordade senare undersökningar synes böra i förordningen föreskrivas, att de — i de fall och under de år, då de skola förekomma — skola äga rum under tiden 15 juni—15 juli.

I anslutning till vad medicinalstyrelsen i enahanda avseende föreslagit vill lantbruksstyrelsen förorda, att i förordningen intages föreskrift därom, att utrotandet av bromslarver — antingen det sker genom djurägarens eller genom besiktningsmannens försorg — får ske endast genom användande av medel, som för ändamålet godkänts av medicinalstyrelsen. En dylik föreskrift torde vara ägnad att i hög grad trygga ett gott resultat av utrotningsverksamheten. Samtidigt torde sådan ändring av förordningen böra vidtagas, att ersättning till djurägare för nötkreatur, som dött till följd av ifrågavarande behandling, ej må utgå i det fall, att vid behandlingen använts medel, vilket icke blivit av medicinalstyrelsen godkänt.

Vid övervägande av medicinalstyrelsens förslag rörande särskilda bestämmelser för tillvägagångssättet vid utrotandet av nötbromslarver i det fall, att ett nötkreatur är behäftat med flera än 10 bromsbulor, har lantbruksstyrelsen kommit till den uppfattningen, att dylika särskilda bestämmelser icke böra gälla för utrotande genom djurägarens försorg. Denna uppfattning synes i viss mån stödjas därav, att det enligt kungörelsen nr 608/1933 ankommer på statens växtskyddsanstalt att i samråd med medicinalstyrelsen utarbeta den handledning, som erfordras för spridande av kunskap om nötbromsen och de olika metoderna för dess bekämpande. Huruvida bestämmelser av ifrågavarande slag äro behövliga för utrotande genom besiktningsmans försorg, undandrager sig lantbruksstyrelsens bedömande. Därest sådant behov skulle föreligga, torde det böra ankomma på medicinalstyrelsen att utfärda bestämmelserna ifråga.

Av lantbruksstyrelsen ovan ifrågasatta ändringar i förordningen synas snarast möjligt böra komma till genomförande. Samtidigt härmed torde böra föreskrivas, att de ändrade bestämmelserna skola äga tillämpning med avseende å område, för vilket Kungl. Maj:t före de ändrade bestämmelsernas ikraftträdande meddelat förordnande om utrotande av nötbromslarver, allenast därest Kungl. Maj:t på framställning av vederbörande hushållningssällskap och landsting så beslutar. Kungl. Maj:t torde böra äga att i samband med beslut av sistberörda slag meddela de föreskrifter, som må finnas erforderliga på grund av övergången till de ändrade bestämmelsernas tillämpning, exempelvis ifråga om vilket år ovan föreslagna senare undersökningar genom besiktningsmans försorg första gången skola komma till utförande.

Vissa av vederbörande hushållningssällskap lämnade uppgifter rörande det organiserade utrotandet av nötbromsen, verksamhetens omfattning och kostnaderna för utrotandet t. o. m. år 1940 framgå av tabell å sid. 12.

Departementschefen.

Ehuru gällande bestämmelser beträffande det statsunderstödda utrotandet av nötbromsen trädde i kraft redan den 1 juli 1930, har förordnande om bestämmelsernas tillämpning icke meddelats för något område förrän år

1937. Hittills har utrotandet helt slutförts inom två hushållningssällskaps områden, nämligen Jönköpings och Gotlands län. Statsunderstött utrotande pågår för närvarande, som den föregående framställningen utvisar, inom sju hushållningssällskaps områden.

Nötbromsen torde alltså förekomma i ganska stor utsträckning inom vissa delar av landet, särskilt inom skogstrakterna i Götaland. Den utgör icke blott en plåga för nötkreaturen utan förorsakar också betydande ekonomiska förluster, såväl för den enskilde djurägaren som för landet i dess helhet. De genom nötbromsen skadade hudarna bliva nämligen mindre användbara och förlora betydligt i värde. Flertalet slakterier tillämpa med anledning härav avsevärt sänkta avräkningspriser för bromsskadade hudar. Härtill kommer, att djur angripna av nötbromsen magra, deras mjölkavkastning minskar och köttet försämras, varjämte ungdjuren stanna i växten.

Det anförda torde giva vid handen, att bekämpandet av nötbromsen alltså bör stödjas. Härvid synes i huvudsak nu gällande ordning för utrotandet böra tillämpas. Av den förut lämnade redogörelsen framgår emellertid, att vissa åtgärder för att ytterligare effektivisera bekämpandet äro påkallade. Förslag i sådant hänseende ha framkommit från Östergötlands läns hushållningssällskap, medicinalstyrelsen och lantbruksstyrelsen.

I likhet med lantbruksstyrelsen anser jag, att utrotningsskyldigheten beträffande nötbromsen i princip bör åvila den enskilde djurägaren. Jag kan alltså icke biträda det av medicinalstyrelsen väckta förslaget att överflytta denna skyldighet å hushållningssällskapen.

Det av Östergötlands läns hushållningssällskap i ärendet framförda förslaget att utsträcka hushållningssällskapens tillsyn över utrotningens verkställande till två årliga undersökningar har i princip tillstyrkts i de avgivna yttrandena. En begränsning i omfattningen av den andra undersökningen synes emellertid enligt min uppfattning både av praktiska och ekonomiska skäl böra föreskrivas. Jag kan härutinnan ansluta mig till vad lantbruksstyrelsen förordat. Den senare undersökningen torde sålunda icke behöva vidtagas förrän från och med andra bekämpningsåret. Vidare synes dessa undersökningar endast böra avse vissa nötkreatursbesättningar, nämligen sådana som vid den tidigare undersökningen under året icke befunnits fria från bromslarver samt besättningar vilka väl befunnits fria från sådana larver men efter undersökningen tillförts djur över ett års ålder, som icke samma år undersökts och befunnits fria från larver. Vad jag nu förordat kommer att medföra ökade kostnader för hushållningssällskapens kontrollåtgärder. Då det allmänna enligt gällande regler bidrager med tre fjärdedelar av dessa kostnader, drabbar ökningen till huvudsaklig del statsverket. Statens utgifter för detta ändamål uppgå emellertid till relativt små belopp. För vartdera av åren 1937 och 1938, då utrotandet endast bedrevs inom Gotlands län, uppgingo statens utgifter till omkring 2,000 kronor. Sedermera

ha dessa kostnader givetvis stigit och uppgingo för år 1940 till inemot 30,000 kronor. Då den av mig förordade effektiviseringen av bekämpandet med sannolikhet kommer att medföra, att detsamma kan genomföras betydligt snabbare, anser jag, att alltför stort avseende ej bör fästas vid den omedelbara kostnadsökningen. I enlighet med lantbruksstyrelsens förslag torde de första årliga undersökningarna hädanefter böra verkställas högst sex och minst två veckor före i orten sedvanlig betesutsläppningstid samt de senare undersökningarna — där de skola förekomma — under tiden 15 juni—15 juli.

Medicinalstyrelsens förslag att utrotande av bromslarver endast skulle få ske genom användande av bekämpningsmedel, som för ändamålet godkänts av medicinalstyrelsen, biträdades av mig. Likaledes synes böra föreskrivas, att användandet av sådant medel skall utgöra villkor för att statsersättning må utgå till djurägare för nötkreatur, som dött till följd av ifrågavarande behandling. Därest behov skulle föreligga av särskilda bestämmelser för behandling genom hushållningssällskapens besiktningmän av nötkreatur behäftat med flera än tio bromsbulor, bör det ankomma på medicinalstyrelsen att utfärda sådana bestämmelser.

I överensstämmelse med vad jag sålunda anfört har inom jordbruksdepartementet utarbetats förslag till *förordning angående ändring av 1, 3 och 5 §§ förordningen den 27 juni 1930 (nr 247) om utrotande av nötbromsen*, vilket torde böra underställas riksdagen för antagande. De nya bestämmelserna synas böra träda i kraft den 1 juli 1942. Inom område, för vilket Kungl. Maj:t före dagen för ikraftträdandet meddelat förordnande om utrotande av nötbromslarver, torde de nya reglerna böra gälla allenast där est Kungl. Maj:t på särskild framställning av vederbörande hushållningssällskap och landsting därom beslutar.

Under återopande av vad jag anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att antaga förenämnda förslag till förordning angående ändring av 1, 3 och 5 §§ förordningen den 27 juni 1930 (nr 247) om utrotande av nötbromsen.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall och förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Fritz af Petersens.

Kostnader m. m. för utrotandet av nötbrosen.

Hushållningssällskap år	Besiktigade besättningar	Besiktigade djur	Behandlade djur	Resor och trakamenten (besiktningsmännen)	Behandlingsmedel	Övriga utgifter	Summa	Inkomst för behandling	Statsbidrag	Utgifter för hushållningssällskapet
Östergötlands läns..... 1940 (Gullbergs och Bobergs härad m. m.)	—	15,614	—	1,632: 65	153: 70	357: 59	2,143: 94	840: 84	295: 52	1,007: 68
Jönköpings läns..... 1939	18,043	154,274	46,058	12,861: —	1)	864: —	13,725: —	1)	9,170: —	4,555: —
” ”..... 1940	18,021	145,261	18,738	11,821: —	2,197: —	1,165: —	15,183: —	5,580: —	5,527: —	4,076: —
Kronobergs läns..... 1939 (Uppvidinge härad)	—	—	7,477	—	—	—	4,279: —	1,832: 75	1,373: 91	1,072: 34
Kronobergs läns..... 1940	16,284	96,466	39,217	—	—	—	25,128: 83	10,634: 30	10,870: 90	3,623: 63
Kalmar läns södra..... 1940	9,898	98,010	41,175	14,038: 35	4,420: 75	287: 65	18,746: 75	10,172: 75	6,053: 32	2,017: 78
Gotlands läns..... 1937	6,568	37,546	13,714	—	—	—	6,890: —	3,306: —	1,998: 60	1,585: 40
” ”..... 1938	6,564	36,734	4,010	—	—	—	4,292: —	1,118: —	2,336: 07	837: 93
” ”..... 1939	6,271	37,166	1,112	—	—	—	3,202: —	359: —	2,154: 68	688: 32
” ”..... 1940	6,282	34,618	100	—	—	—	2,552: —	36: —	1,886: 63	629: 37
Blekinge ”..... 1940	—	—	16,768	7,045: 20	3,666: 46	—	10,711: 66	4,192: —	4,889: 73	1,629: 93

1) Besiktningsmännen fingo behålla inlutna avgifter från djurägarna men samtidigt bestrida kostnaden för behandlingsmedel.